

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

- n แทน จำนวนพระนักศึกษาที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
- S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน สถิติที่ใช้ในการพิจารณาค่า ที่
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากแบบวัดวุฒิภาวะทางอารมณ์ของพระนักศึกษาลัทธิสุทรประกาศนียบัตร การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ก่อนเข้าการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปัฏฐาน 4 (Pre-test) และหลังจากการได้เข้าร่วมการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปัฏฐาน 4 (Post-test) โดยรวม ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที่ ของการทดสอบแบบวัดเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปัฏฐาน 4 โดยรวมของกลุ่มพระนักศึกษาทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S.D.	ค่า t
พระนักศึกษาทั้งหมด (ก่อน)	45	257.11	29.650	-3.077**
พระนักศึกษาทั้งหมด (หลัง)	45	272.40	22.089	

$$t (.05,44) = 1.684$$

$$t (.01,44) = 2.423$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการตาราง 1 พบว่า จากการทดลองก่อนและหลังการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติ
 ปฏิฐาน 4 โดยรวมของพระนักศึกษามี ค่า t เท่ากับ -3.077 นั่นคือ หลังการทดลองพระนักศึกษามี
 วุฒิภาวะทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการทดสอบนี้แสดงให้เห็น
 เห็นว่าหลังการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปฏิฐาน 4 พระนักศึกษาโดยรวมทั้งหมดมีวุฒิภาวะ
 ทางอารมณ์ที่สูงกว่าก่อนการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปฏิฐาน 4

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดวุฒิภาวะทางอารมณ์ของพระ
 นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง 4 ด้าน ก่อนเข้าร่วมการฝึก
 พัฒนาจิตโดยการเจริญสติปฏิฐาน 4 (Pre-test) และหลังจากการได้เข้าร่วมการฝึกพัฒนาจิตโดย
 การเจริญสติปฏิฐาน 4 (Post-test) ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที ของ
 คะแนนวุฒิภาวะทางอารมณ์ ก่อนและหลังเข้าร่วมการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปฏิฐาน 4
 รายด้านของกลุ่มพระนักศึกษาทั้งหมด

วุฒิภาวะทางอารมณ์รายด้านของกลุ่ม ตัวอย่าง	ก่อน		หลัง		ค่า t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านสามารถรู้และควบคุมอารมณ์ตัวเอง	58.18	9.350	61.60	7.638	-2.234*
2. ด้านความมีเหตุผลและบริหารอารมณ์ตัวเอง	53.93	8.590	58.33	6.241	-2.865**
3. ด้านความสามารถในการรับมือกับ ตนเองและผู้อื่น	54.58	9.031	57.96	6.007	-2.004
4. ด้านสามารถรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น	90.44	10.872	94.56	10.498	-2.250*

$$t (.05,44) = 1.684$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$t (.01,44) = 2.423$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า ด้านที่ 1 การทดลองก่อนและหลังการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญ
 สติปฏิฐาน 4 พระนักศึกษามีค่า t เท่ากับ -2.234 นั่นคือ หลังการทดลองพระนักศึกษามีวุฒิภาวะ
 ทางอารมณ์รายด้านที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบนี้แสดงให้เห็น
 เห็นว่าหลังการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปฏิฐาน 4 พระนักศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์
 ด้านที่ 1 สูงกว่าก่อนการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปฏิฐาน 4 ด้านที่ 2 การทดลองก่อนและ

หลังการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปัฏฐาน 4 ของพระนักศึกษามีค่า t เท่ากับ -2.865 นั่นคือ หลังการทดลองพระนักศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ผลการทดสอบนี้แสดงให้เห็นว่าหลังการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปัฏฐาน 4 พระนักศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์ด้านที่ 2 สูงกว่าก่อนการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปัฏฐาน 4 ด้านที่ 3 การทดลองก่อนและหลังการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปัฏฐาน 4 ของพระนักศึกษามีค่า t เท่ากับ -2.004 นั่นคือ หลังการทดลองพระนักศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ ผลการทดสอบนี้แสดงให้เห็นว่าหลังการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปัฏฐาน 4 พระนักศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์รายด้านที่ 3 ไม่สูงกว่าก่อนการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปัฏฐาน 4 ด้านที่ 4 การทดลองก่อนและหลังการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปัฏฐาน 4 มีค่า t เท่ากับ -2.250 นั่นคือ หลังการทดลองพระนักศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ ผลการทดสอบนี้แสดงให้เห็นว่าหลังการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปัฏฐาน 4 พระนักศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์ด้านที่ 4 สูงกว่าก่อนการฝึกพัฒนาจิตโดยการเจริญสติปัฏฐาน 4